

(Pages : 3)

J – 1108

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A. Degree Examination, March 2020

First Degree Programme under CBCSS

Journalism – Complementary Course for English

CJ 1431 BASICS OF NEWS EDITING

(2014 Admn onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

PART – A

Write short notes on **all** of the following in a **line** or **two** each:

1. Soft News
2. Middle piece
3. Press Trust of India
4. Flush left
5. Morgue
6. Kicker
7. Summary Intro
8. Caption

P.T.O.

9. Deck
10. Press Release

(10 × 1 = 10 Marks)

PART – B

Write short notes on **any eight** of the following not exceeding **60** words each:

11. Editing symbols
12. News room
13. Source of News
14. Functions of Headlines
15. News Editor
16. Mast Head
17. Structure of Hard News
18. News Hole
19. Editorial Board
20. News Cartoons
21. Page Dummying
22. News Values

(8 × 2 = 16 Marks)

PART – C

Write short essays on **any six** of the following not exceeding **120** words each:

23. What are the different principles associated with the page makeup?
24. What are the different types of News leads?
25. What is a style book? Why it is important in a newsroom?
26. What is meant by electronic news editing? What are the advantages of electronic news editing?
27. Explain in detail the different types of News Values
28. Write in detail about the differences in news writing for print and visual media.
29. Explain the aspects of editing news agencies' copies
30. Detail the roles and responsibilities of a Sub editor?
31. What is the inverted pyramid style of news writing?

(6 × 4 = 24 Marks)

PART – D

Write **long essays** on **any two** of the following:

32. Describe in detail the editorial organization of a Newspaper mentioning the hierarchy and responsibilities associated with each.
33. Analyze the modern trend the making and marketing of Newspaper.
34. Describe in detail the various types of News leads with suitable examples.
35. Write an Editorial strengthening the laws related to women's safety.

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A./B.Sc. Degree Examination, March 2020

First Degree Programme under CBCSS

Malayalam Language

Language Course — Additional Language IV

ML 1411.1 — ആശയവിനിമയം, സർഗ്ഗാത്മകരചന, ഭാഷാവബോധം

(2018 admission)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. ഒരു വാക്കിലോ പരമാവധി രണ്ടു വാക്യത്തിലോ ഉത്തരമെഴുതുക.
 1. മലയാളത്തിലെ വാക്യങ്ങളുടെ സ്വാഭാവികമായ പദക്രമം എങ്ങനെയാണ്?
 2. ഒരു വാക്യം അവസാനിച്ചിട്ട് അതിൽ പറഞ്ഞതിനു വിശദീകരണമോ ഉദാഹരണമോ നല്ലൂമ്പോൾ അന്യരും അവസാനിക്കുന്നിടത്തു ചേർക്കുന്ന ചിഹ്നമേത്?
 3. കാഥികന്റെ കല എന്ന ലേഖനമെഴുതിയതാര്?
 4. Genius എന്ന പദത്തെ മലയാളത്തിലേയ്ക്ക് എങ്ങനെ പരിഭാഷപ്പെടുത്താം?
 5. സത്യവാങ്മൂലം എന്ന വാക്കിന് ഉചിതമായ ഇംഗ്ലീഷ് തർജ്ജമ എഴുതുക.
 6. Where there is a will there is a way എന്ന പഴഞ്ചൊല്ല് മലയാളത്തിലേയ്ക്ക് പരിഭാഷപ്പെടുത്തുക.
 7. വിവരസാങ്കേതികവിദ്യ നിത്യജീവിതത്തിൽ എന്ന പുസ്തകമെഴുതിയതാര്?

8. Precis എന്ന വാക്കിന്റെ മലയാളവിവർത്തനമെന്ത്?

9. www - പൂർണ്ണരൂപമെന്ത്?

10. മലയാളശൈലി എഴുതിയതാരാ?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. ഒരു ഖണ്ഡികയിൽ കവിയാതെ എട്ടു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

11. സംഗ്രഹിക്കുക.

കവിതകൾ മധുരമായി പാടിക്കൊണ്ട് മലയാളികളെ പൂജകമണിയിക്കുകയും ചിന്തോദ്ദീപകമായ കവിതകളെഴുതുകയും ചെയ്തിട്ടുള്ള കവിയാണ് വി. മധുസൂദനൻ നായർ. കൂട്ടിക്കാലം മുതലേ കവിതകളെഴുതുമായിരുന്നുവെങ്കിലും, മധുസൂദനൻ നായരിലെ കവിയെ മലയാളികളറിയുന്നത് 1986-ൽ നാരാണത്തുഭ്രാന്തൻ എന്ന കവിത പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന തോടെയാണ്. എട്ടു വർഷത്തിനുള്ളിൽ 20 എഡിഷനുകൾ അച്ചടിച്ച ഏകമലയാളകൃതിയും ഇതാണെന്നതിൽ കവിക്ക് അഭിമാനിക്കാം.

12. ആശയം വിപുലമാക്കുക.

"നാട്യപ്രധാനം നഗരം ദരിദ്രം
നാട്ടിൻപുറം നന്മകളാൽ സമൃദ്ധം".

13. സർഗ്ഗാത്മകതയുടെ ഉറവിടമെന്ത്?

14. അനുഭവാവിഷ്കാരത്തിന്റെ സവിശേഷതകളെന്തെല്ലാം?

15. Face is index of mind, Brevity is the soul of art - മലയാളത്തിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുക.

16. ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തുക.
ഉടമ്പടി, മേൽനടപടി

17. റേഡിയോയുടെ സമകാലപ്രസക്തി.

18. സൈബറിടത്തിലെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്റെ സ്വഭാവമെന്ത്?
19. ഇന്റർനെറ്റിന്റെ ഉപയോഗങ്ങളെന്തെല്ലാം?
20. അച്ചടിമാധ്യമങ്ങൾ നേരിടുന്ന വെല്ലുവിളികൾ എന്തെല്ലാം?
21. വാട്ആപ് എന്ന സാമൂഹ്യമാദ്ധ്യമം.
22. എം.ടി. യുടെ നിരീക്ഷണത്തിൽ കഥ രൂപംകൊള്ളുന്നതെങ്ങനെ?

(8 × 2 = 16 Marks)

III. നൂറ്റിയിരുപതു വാക്കിൽ കവിയാതെ ആറു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

23. വാക്യരചനയിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട കാര്യങ്ങളെന്തെല്ലാം? വിശദീകരിക്കുക.
24. മലയാളത്തിലുപയോഗിക്കുന്ന പ്രധാന ചിഹ്നങ്ങൾ പ്രയോഗസാഹചര്യം നല്ലി പരിചയപ്പെടുത്തുക.
25. സർഗ്ഗാത്മകതയെ സംബന്ധിക്കുന്ന വിവിധ കാഴ്ചപ്പാടുകൾ വിശദീകരിക്കുക.
26. ജന്മവാസനയും എഴുത്തും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വിശദീകരിക്കുക.
27. മലയാളത്തിലേയ്ക്കു വിവർത്തനം ചെയ്യുക.

Amazon.com., is an American multinational technology company based in Seattle that focuses on e-commerce, cloud computing, digital streaming, and artificial intelligence. It is considered one of the Big Four tech companies, along with Google, Apple, and Facebook.

28. ഇംഗ്ലീഷിലേയ്ക്കു പരിഭാഷപ്പെടുത്തുക.

കാളിദാസമഹാകവിയെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തോ അതിനടുത്ത കാലത്തോ ജീവിച്ചിരുന്നവരിൽ ആരുംതന്നെ ഒന്നും എഴുതിയിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തേയും മാതാപിതാക്കന്മാരേയും വിദ്യാഭ്യാസത്തേയും ഗുരുഭൂതന്മാരേയും കുറിച്ച് അറിയുന്നതിന് ഇപ്പോൾ ശരിയായ ഒരു മാർഗ്ഗവുമില്ല. ജീവിതകഥയെക്കുറിച്ചറിയുന്നതിനു തന്നെയും ചില ഐതിഹ്യങ്ങളല്ലാതെ വേറെ ഒരാധാരവുമില്ലാതെയാണിരിക്കുന്നത്. ഐതിഹ്യങ്ങളിൽത്തന്നെ ചിലത് പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായുമിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽ അനേകം പക്ഷാന്തരങ്ങളും കാണുന്നുണ്ട്.

29. ടെലിവിഷൻ ചാനലുകളുടെ സാമൂഹികസ്വാധീനം വിലയിരുത്തുക.
30. സൈബറിടത്തിന്റെ സർഗ്ഗാത്മകസാധ്യതകളെന്തെല്ലാം?
31. മലയാളം കമ്പ്യൂട്ടിംഗിന്റെ വർത്തമാനകാലം വിശകലനം ചെയ്യുക.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. മൂന്നു പുറത്തിൽ കവിയാതെ രണ്ടു ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരമെഴുതുക.

32. അവനവൻതന്നെ പ്രസാധകരാകുന്ന കാലമാണ് സൈബർസാഹിത്യത്തിന്റേത്. വിശദീകരിക്കുക.
33. എം.ടി. വാസുദേവൻ നായരുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ എഴുത്തുകാരൻ പിന്തുടരുന്ന രചനാമാർഗ്ഗങ്ങളെന്തെല്ലാം? വിശദമാക്കുക.
34. ഇന്റർനെറ്റ് അവതരിപ്പിക്കുന്ന പുതിയ വിനിമയസാധ്യതകൾ പരിചയപ്പെടുത്തുക.
35. കേരളത്തിലെ ഗ്രാമജീവിതം - ഉപന്യാസം തയ്യാറാക്കുക.

(2 × 15 = 30 Marks)

(Pages : 3)

J – 1014

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A./B.Sc. Degree Examination, March 2020

First Degree Programme Under CBCSS

LANGUAGE COURSE: READINGS IN LITERATURE

Common For B.A./B.Sc. EN 1411.1 (Language Course VIII)

And Career Related 2(a) (Language Course VI) EN1411.3

(2015 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. Answer **all** questions, each in a word or a sentence.
1. Why is the boy 'creeping like snail' in 'All the World is a Stage'?
 2. What does the title 'La Belle Dame Sans Merci' mean?
 3. Why does Ulysses think of leaving his kingdom?
 4. What has caused insensibility among soldiers?
 5. Where is the essay 'Tolerance' taken from?
 6. What, according to Einstein, is the noblest motive for scientific research?
 7. What was the persistent legend spun around Nehru's relation with the Prince of Wales?
 8. What is Umkhonto we sizwe?
 9. What reason did Vera give for the sudden exit of Mr. Nuttle?
 10. Why was the cat named Sherlock?

(10 × 1 = 10 Marks)

P.T.O.

II. Answer any **eight** questions in a short paragraph not exceeding **50** words

11. Shakespeare's views on the stage of the soldiers.
12. Resolution and perseverance of the leech gatherer.
13. The employment of Greek myths on 'A Prayer for My Daughter'.
14. The impact of the constable's visit on the narrator.
15. The difference in the attitude of the poet and his neighbour in 'Mending Wall'.
16. Social prescriptions on the use of language in 'An Introduction'.
17. The idea of 'cosmic religious feeling' as enunciated by Einstein.
18. The two solutions to deal with people whom we dislike, as proposed by E.M. Forster.
19. Two of the most persistent legends about Nehru.
20. The dilemma of Dr. Raman regarding the illness of Gopal.
21. The bet between the Banker and the youngman.
22. The reason for Chechi's dejection after receiving the call from Jayant.

(8 × 2 = 16 Marks)

III. Answer any **six**, each in a paragraph not exceeding **100** words

23. The Knight's love for the beautiful lady.
24. The significance of Arnold's statement- "Let us be true to one another".
25. The implication of the dictum "good fences make good neighbours".
26. Tolerance as a practical replacement for love.
27. Einstein's account of three types of religions.

28. Poverty and misery of the Africans in South Africa.
29. Longing as a theme in 'Yellow is the Colour of Longing'.
30. The ending of the story 'The Open Window'.
31. Cat as a prominent character in 'Sherlock'.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. Answer any **two** in about **300** words

32. Describe the seven stages in human life as portrayed in 'All the World is a Stage'.
33. Comment on the atmosphere of oppression and fear in 'A constable Calls'.
34. Explain J.B. Priestley's arguments favouring idling.
35. Evaluate R.K. Narayan's craftsmanship as evident in 'The Doctor's Word'.

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A. Degree Examination, March 2020.

First Degree Programme under CBCSS

EN 1441/CG 1441 READING PROSE

**Common for English Language and Literature and English and
Communicative English Career Related 2(a)**

(2014 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. Answer all questions, each in a word or sentence.
1. According to Bacon, what should a man study if his wit is wandering?
2. Which is the first proper English biography?
3. Who are "Quakers"?
4. What do you mean by "Azzizes"?
5. What was Johnson's attitude to spellings?
6. Where did the "great grandmother Field" live?
7. What is "Tulippomania"?
8. Why does Ruskin say that we shouldn't waste our time by reading valueless books?
9. What is Robert Lynd's allegation against W B Yeats?
10. Who said, "Every man, and for stronger reasons, every artist, wants to be recognized".

(10 × 1 = 10 Marks)

II. Answer **any eight**, each in a short paragraph not exceeding 50 words.

11. Suggest some examples to show that the obstacles in wit can be removed by the right type of studies.
12. "Thus this month ends with great sadness upon the public". Why does Samuel Pepys say so?
13. How does Addison pay homage to Sir Roger?
14. How did Dr. Warburton compliment Johnson?
15. Why does Lamb think that 'great-grandmother Field' had a special admiration towards their uncle John L. _____?
16. Why does Hazlitt admire Charles Lamb?
17. Why couldn't Ruskin agree with the kind of education that parents seek for their children?
18. How do people approach poetry according to Robert Lynd?
19. What is the meaning of the term "hostages" in Anne Frank's diary?
20. According to Albert Camus, how can a writer win the heart of a living community?
21. Write a short note on Critical Essays.
22. Consider autobiography as a component of life-writing.

(8 × 2 = 16 Marks)

III. Answer **any six** each in a paragraph not exceeding 100 words.

23. Explain how Lord Chesterfield admired Johnson in *The World*?
24. Why is art important to Albert Camus?
25. How does Charles Lamb mingle pathos and humour in his essay "Dream Children?"

26. Why did Dr Johnson's writings displease Hazlitt?
27. How does Bacon confirm that every defect of the mind can have a special remedy?
28. Give a general account of the plague which Samuel Pepy's has mentioned in his diary.
29. Bring out the humour of the "odd accident" that happened in the inn on Addison's and Sir Roger's return to home from the court,
30. How should we read the writings of a wiser person according to Ruskin?
31. Why did Robert Lynd leave Cambridge a little saddened over the prospects of human races?

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. Answer **any two** each in about three hundred words:

32. "Johnson crafts a dazzling and audacious rebuke: no aristocratic patron had been dismissed this way before." Discuss.
33. How does Hazlitt explain his preference for "plain words and popular modes of construction" in his essay "On Familiar Style?"
34. Bacon's essay "Of Studies" is an expression of the author's wit and wise use of maxims – Elucidate.
35. How does Charles Lamb blend fact and fiction in his essay "Dream Children?"

(2 × 15 = 30 Marks)

(Pages : 3)

J – 1022

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A. Degree Examination, March 2020.

First Degree Programme under CBCSS

English Language and Literature

FOUNDATION COURSE II – EN 1421/EN 1442 INFORMATICS

(EN 1442 – 2014 Admission/EN 1421 – 2015 Admission onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. Answer all questions, each in a word or sentence
1. What are the different LAN topologies?
2. What does GUI stand for?
3. Name the first PC virus.
4. What does LCD stand for?
5. Name an Impact Printer.
6. Name two image formats.
7. Elaborate MICR.
8. What are QUERTY keyboards?
9. Who developed Difference Engine and Analytical Engine?
10. Elaborate PROM.

(10 × 1 = 10 Marks)

P.T.O.

II. Answer **any eight**, each in a short paragraph not exceeding 50 words.

11. List at least four flat panel display screens.
12. What is Deep Web?
13. Write a short note on the disadvantages of Windows.
14. Open Office.
15. Moore's Law.
16. What is phishing?
17. Write a short note on different types of printers
18. Give a short description of different types of earphones.
19. What are the uses of servers?
20. What is HTML?
21. What are the uses of supercomputers?
22. Data compression formats.

(8 × 2 = 16 Marks)

III. Answer **any six** each in a paragraph not exceeding 100 words

23. Attempt a brief analysis of various malwares?
24. Resolution.
25. What is motherboard? What are the different types of mother board?
26. How do search engines work?
27. Social Networking Platforms,

28. Mobile Computer devices
29. Write a short note on Modems.
30. Bluetooth devices.
31. Write the strengths and weaknesses of Flash Drive.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. Answer **any two** each in about 300 words.

32. Discuss the major input and output devices in IT.
33. What do you know about online learning? Discuss the merits and demerits.
34. Discuss the evolution of computers.
35. List the major components of CPU and explain their functions.

(2 × 15 = 30 Marks)

(Pages : 3)

J-1023

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A. Degree Examination, March 2020

First Degree Programme under CBCSS

Complementary Course

EN 1431 / CG 1431 : HISTORY OF ENGLISH LANGUAGE

Common for English Language and Literature

(2014 Admission onwards)

AND

Career Related 2(a) English and Communicative English

(2014 Admission)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. Answer all questions, each in a word or sentence :
1. How do we refer to the English in which Chaucer wrote?
 2. To which language family do English and Swedish belong?
 3. "He is going to ask Neeta's father for her hand today" – Which literary device is the underlined phrase an example of?
 4. "Before I go, I'd like to divide my property equally among my two children." What figure of speech can you identify in this sentence?
 5. Which Portmanteau word signifies a meal that is had in between a breakfast and lunch?

P.T.O.

6. What would be the American spelling of the word 'Cheque'?
7. Which among the following is not possible through animal communication:
Expressing Anger, Expressing Joy, Expressing Longing, Expressing Pity.
8. When was Johnson's dictionary published?
9. What is Old English?
10. 'Hath' in Chaucer's English would today correspond to?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. Answer any **eight**, each in a **short paragraph** not exceeding **50** words :

11. What is amelioration? Provide examples.
12. The West Germanic group of languages.
13. The Great Vowel Shift.
14. Scandinavian influence on the English language.
15. Norman conquest.
16. Advent of printing in England and its effect on English spellings.
17. Synaesthesia.
18. Colonization and the growth of Englishes.
19. Language families.
20. Standard English.
21. Synchronic and Diachronic study of language.
22. Metonymy v/s synecdoche.

(8 × 2 = 16 Marks)

III. Answer any **six**, each in a **paragraph** not exceeding **100** words :

23. Renaissance and the English language.
24. Dr. Johnson's Dictionary.
25. How would you compare and contrast slang and jargon?
26. Shakespeare's contribution to the English language.
27. The English grammar.
28. Human and animal communication
29. Grimm's Law.
30. Growth of the English vocabulary.
31. Dialects of English.

(6 × 4 = 24 Marks)

IV. Answer any **two** in about **300** words :

32. Describe the growth of English from Old English to Modern English outlining the various reforms and influences on the language.
33. Describe the influence of The Bible on the English language.
34. Loan words in English.
35. The Principles word formation and the growth of a language, with special reference to English.

(2 × 15 = 30 Marks)

Reg. No. :

Name :

Fourth Semester B.A./B.Sc. Degree Examination, March 2020

First Degree Programme Under CBCSS

Language Course (Additional Language IV) — Hindi

HN 1411.1 – DRAMA, TRANSLATION AND CORRESPONDENCE

(2017 Admission Onwards)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 80

- I. एक से दस तक के प्रश्नों के उत्तर एक शब्द या एक वाक्य में लिखिए।
1. 'बिना दीवारों के घर' किस विधा की रचना है?
2. मन्नू भण्डारी के किसी एक उपन्यास का नाम बताइए।
3. 'बिना दीवारों के घर' में कुल कितने अंक हैं?
4. 'बिना दीवारों के घर' की मुख्य समस्या कौन-सी है?
5. 'I am unable to go the to market' का हिन्दी अनुवाद कीजिए।
6. 'A bolt from the blue' के लिए प्रयुक्त हिन्दी अनुवाद लिखिए।
7. पत्र-लेखन में अंग्रेज़ी के 'From' के स्थान पर हिन्दी में किस शब्द का प्रयोग किया जाता है?
8. 'Letters of Enquiry' के लिए प्रयुक्त हिन्दी शब्द।

9. 'Commercial Letters' के लिए हिन्दी में प्रयुक्त शब्द कौन-सा है?

10. "मैं पूछता हूँ इस घर में कभी कोई चीज़ ठीक जगह पर भी रहती है या नहीं?" – यह किसका कथन है?

(10 × 1 = 10 Marks)

II. निम्नलिखित में से किन्हीं आठ प्रश्नों के उत्तर करीब 50 शब्दों में लिखिए।

11. 'बिना दिवारों के घर' में अभिव्यक्त स्त्री मानसिकता का चित्रण कीजिए।

12. अजित का चरित्र-चित्रण कीजिए।

13. अनुवाद कितने प्रकार के होते हैं? समझाइए।

14. 'अनुवाद' का व्युत्पत्तिपरक अर्थ समझाइए।

15. अनुवाद करते वक्त ध्वन्यात्मक स्तर पर किन-किन बातों पर ध्यान देना पड़ता है?

16. लेखक के नाम, प्रकाशक के पत्र का एक नमूना तैयार कीजिए।

17. अपने भाई के विवाह का निमन्त्रण पत्र तैयार कीजिए।

18. अनुवाद करते समय वाक्यात्मक स्तर पर किन-किन बातों पर ध्यान देना आवश्यक है?

19. मीना जयन्त से क्यों विवाह-विच्छेद कर स्वतंत्रता की राह लेती है?

20. "लगता है जैसे जितना-जितना ऊपर से बढ़ती जा रही हूँ, भीतर से उतनी ही मेरी जड़ें कटती जा रही हैं। मैं अपनी धरती से उखड़ती जा रही हूँ।" — व्याख्या कीजिए।

21. शोभा के नौकरी करने के बारे में अजित का विचार क्या है?

22. सब्जी-मण्ठी में होनेवाले वार्तालाप का नमूना तैयार कीजिए।

(8 × 2 = 16 Marks)

III. निम्नलिखित में से किन्हीं छः प्रश्नों के उत्तर करीब 120 शब्दों में लिखिए।

23. व्यक्ति जीवन में पत्र-लेखन का महत्व क्या है?

24. अनुवाद करते समय भाषा संबन्धी किन-किन बातों पर ध्यान देना चाहिए?

25. 'बिना दिवारों के घर' नाटक के शीर्षक की सार्थकता पर विचार कीजिए।
26. अजित और शोभा का वैवाहिक जीवन कैसा है?
27. प्रारंभ, मध्य एवं अंत का परिचय देते हुए, एक पत्र के स्वरूप की चर्चा कीजिए।
28. "तुम उसके पापा हो, झूठे अभिमान ने तुम्हें इतना अन्धा बना दिया है कि तुम्हें उसका भी ख्याल नहीं!" – व्याख्या कीजिए।
29. अपनी छोटी बहन को ताजमहल के महत्व का विवरण देते हुए एक पत्र लिखिए।
30. डाक अधिकारी के नाम एक शिकायती पत्र लिखिए।
31. चरित्र-चित्रण की दृष्टि में 'बिना दिवारों के घर' का मूल्यांकन कीजिए। **(6 × 4 = 24 Marks)**

IV. किन्हीं दो प्रश्नों के उत्तर लिखिए। करीब 250 शब्दों में।

32. 'बिना दिवारों के घर' में अभिव्यक्त मुख्य समस्याओं का विश्लेषण कीजिए।
33. नाटक के तत्वों के आधार पर बिना दिवारों के घर की विवेचना कीजिए।
34. अपनी सखी को उसके सैनिक पति की मृत्यु पर एक सांत्वना पत्र लिखिए।
35. निम्नलिखित गद्यांश का हिन्दी में अनुवाद कीजिए।

Many of you will be known for your discoveries and inventions. But the University has to train year after year such cards for building free India in which want, squalor, ignorance and disease must be unknown. In this great task of cadre-making the teacher has a vital role to play, for teacher is the cornerstone of the arch of education, he is no less, if not more than books and curriculum, building and equipment, administration and the rest.

(कठिन शब्द : University - विश्व विद्यालय, Squalor - अभाव, Ignorance - अज्ञान, Disease - बीमारी, Cadre making - संवर्ग निर्माण, Arch - मेहराब, Curriculum - पाठ्यक्रम, Administration - प्रशासन)

(2 × 15 = 30 Marks)